

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Ecologische inventarisatie Zonnepark Echteld

Opdrachtgever: Vattenfall

projectnummer: 181.13.50.00.00

Onderwerp: Ecologische inventarisatie

Datum: 11-06-2020

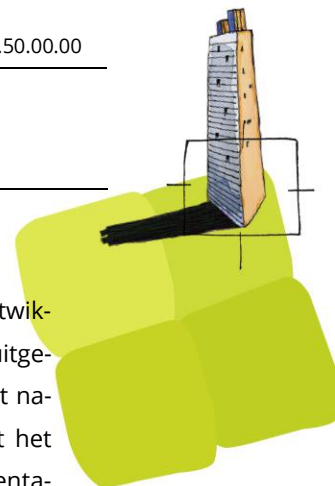
KADER

Aan de A15 ter hoogte van de Voorstraat bij Echteld is het voornemen een zonnepark te ontwikkelen. Om de uitvoerbaarheid van dit plan te toetsen, is een ecologische inventarisatie uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuur-bescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied en de directe omgeving ten behoeve van de inventarisatie op 22 juli 2019 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: onbewolkt, droog, circa 27 °C en een matige wind.

PLANGEBIED

Het plangebied betreft agrarisch gebied tussen de snelweg A15 en de spoorlijn bij het dorp Echteld. Het plangebied beslaat circa 8 hectare en wordt begrensd door een onverharde weg langs de weg A15 aan de noordzijde en de Prins Willem Alexanderweg aan de oostzijde, en door een spoorlijn aan de zuidzijde. Aan de korte westzijde grenst het aan een bosje.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (Bron luchtfoto ESRI)

Het plangebied bevindt zich in landelijk gebied dat ingeklemd ligt tussen de infrastructuur en het is hoofdzakelijk in agrarisch gebruik. Het plangebied is grotendeels omgeven door sloten, de meeste waterhoudend tijdens het veldbezoek. Houtige beplanting en bebouwing ontbreken in het plangebied, behouden een perceel bometeelt met dunne boompjes tot circa 3 meter hoog. De noord- en oostrand van het plangebied grenst aan een bomenrij van hoge populieren.

Impressie van het plangebied (22 juli 2019)

Het voornemen

Het voornemen betreft de realisatie van een zonnepark en een aantal natuurelementen binnen de huidige agrarische percelen. De huidige watergangen in en rond het plangebied blijven daarbij behouden. Voor het opstellen van de zonnepanelen is licht graafwerk nodig. Rondom de zonnevelden komt een schouwstrook van ca. 4 meter voor onderhoud. Tevens worden natuurelementen aangelegd in stroken langs de randen en een strook dwars door de akker. Deze betreffen struweel, kruidenrijk grasland, een akkerkruidenrand, een poel en enkele bijenhôtels.

SOORTENBESCHERMING

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Deze betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

Inventarisatie algemeen

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna² (NDFF) via Quickscanhulp.nl³ ('© NDFF - quickscanhulp.nl 22-07-2019 13:21:56') blijkt dat binnen een straal van een kilometer rond het plangebied diverse beschermde dier- en plantensoorten bekend zijn. Het betreffen beschermde soorten vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen, zoogdieren, amfibieën, vissen en vaatplanten. Indien van toepassing worden relevante soorten in onderstaande tekst besproken.

Planten

Inventarisatie

In het grasland domineert Engels raaigras, met daarnaast grassen zoals fioringras, glanshaver en veldgerst, en verspreid kruiden zoals paardenbloem en kruipende boterbloem. Deze planten duiden op zeer voedselrijke omstandigheden.

In de sloten is plaatselijk een watervegetatie aanwezig van soorten zoals smalle waterpest, kikkerbeet en kroossoorten, en moerasplanten zoals liesgras en riet. Op de oevers staan voornamelijk hoge grassen zoals kweek en glanshaver, en plaatselijk meer kruiden zoals echte valeriaan, pastinaak, veld-lathyrus en heelblaadjes. Deze planten duiden op zeer voedselrijke omstandigheden. Langs de noordzijde van het westelijk deel zijn in de slootkant ook enkele exemplaren van brede wespenorchis en aardaker aangetroffen. Dit zijn minder gewone soorten die echter geen beschermde status hebben.

Uit de omgeving zijn beschermde soorten akkerkruiden bekend (Quickscanhulp.nl), namelijk kleine wolfsmelk en wilde ridderspoor. Wilde kruiden ontbreken grotendeels in de akkers en het boomteeltperceel, spaarzaam komen soorten voor zoals gewoon varkensgras, klein kruiskruid en melganzenvoet voor. Dit zijn soorten van zeer voedselrijke grond. Alleen in één rand is hondspeterselie aangetroffen, een soort die op minder intensief beheer en voedselarmere omstandigheden duidt, en die kan voorkomen samen met bijvoorbeeld kleine wolfsmelk. Deze of andere beschermde soorten zijn hier en in andere randen echter niet aangetroffen.

² De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is de meest complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens.

³ Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het plangebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten zijn gedaan in relatie tot het plangebied. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt.

Toetsing

In het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Gezien de zeer voedselrijke omstandigheden in de percelen zelf en het intensieve gebruik van de akkers en boomteeltpercelen zijn beschermde soorten akkerkruiden hooguit te verwachten in de randen. Tijdens het veldbezoek, dat in de meest gunstige tijd van het jaar plaatsvond om deze soorten te inventariseren, zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Daarom zijn negatieve effecten op deze soortengroep als gevolg van de ontwikkelingen uitgesloten.

Vogels

Inventarisatie

Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen van verschillende soorten vogels met jaarrond beschermde nesten bekend, zoals huismus, gierzwaluw en enkele soorten roofvogels en uilen (Quickscanhulp.nl). In het plangebied ontbreken bomen of gebouwen waarin zich nest- of verblijfplaatsen van vogels met jaarrond beschermde nesten kunnen bevinden.

Het plangebied is matig geschikt als foerageergebied voor enkele vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals buizerd, boomvalk en ransuil. Voor steenuil is het plangebied niet geschikt als foerageergebied vanwege het open karakter en ontbreken van bomen binnen het plangebied.

In het plangebied zijn enkele algemene soorten van grasland, akkers en sloten waargenomen zoals zwarte kraai, houtduif, wilde eend en meerkoet, waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Deze soorten kunnen hier foerageren, en enkele zoals meerkoet en wilde eend ook broeden. Voor weidevogels vormt het plangebied geen geschikt broedbiotoop vanwege het intensieve gebruik en de ligging ingesloten tussen wegen en opgaande beplanting in de naaste omgeving.

Toetsing

Als gevolg van de ontwikkeling gaan geen mogelijke nest- of verblijfplaatsen van vogels met jaarrond beschermde nesten verloren. Het plangebied verandert wel als foerageergebied voor uilen en roofvogels zoals sperwer of buizerd. Dit zal niet tot verslechtering leiden, omdat door de inrichting met natuurzones (kruidenranden, struweel, boomgaard) naar verwachting juist hogere kwaliteit foerageergebied wordt toegevoegd. Negatieve effecten ten aanzien van foerageergebied van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten kunnen daarom worden uitgesloten.

Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen in gebruik zijnde nesten van vogels (andere dan de jaarrond beschermde) in het plangebied en de directe omgeving worden vernietigd of verstoord. Dit is bij wet verboden. Vernietiging en verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Vleermuizen

Inventarisatie

Uit de gegevens van Quickscanhulp.nl zijn uit de naaste omgeving geen vleermuizen bekend. Wel zijn uit de bredere omgeving van het plangebied (1-5 km) verschillende soorten vleermuizen (waaronder gewone dwergvleermuis en laatvlieger) bekend, die alle beschermd zijn. In het plangebied ontbreken bomen of gebouwen waarin zich verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen bevinden.

Mogelijk gebruiken vleermuizen het plangebied als foerageergebied. Voornamelijk de randen van het plangebied zijn geschikt, de percelen zelf vormen door de inrichting en het intensieve gebruik geen hoogwaardig foerageergebied. De houtige beplanting grenzend aan het plangebied en ruige oeverbegroeiing langs sloten langs de randen van het plangebied maken deel uit van een lijnvormige structuur die mogelijk fungeert als essentiële (onmisbare) vliegroute voor vleermuizen.

Toetsing

Als gevolg van de ontwikkeling gaan geen mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen verloren. De randen van het plangebied, die hoogwaardiger foerageergebied vormen, blijven behouden. Het plangebied verandert als gevolg van het voornemen in kwaliteit als foerageergebied, maar gaat niet verloren. Er komen natuurelementen in het gebied die hoge kwaliteit foerageergebied kunnen bieden, en ook de zonnevelden zelf zijn geschikt doordat de grasstroken ertussen extensief worden beheerd. De verwachting is dat het plangebied in kwaliteit vooruit gaat als foerageergebied. Negatieve effecten op vleermuizen door verlies van foerageergebied zijn daarmee uitgesloten.

De lijnvormige structuren langs de randen van het plangebied blijven behouden, zodat geen negatief effect optreedt ten aanzien van vliegroutes van vleermuizen.

Overige zoogdieren

Inventarisatie

Uit de gegevens van Quickscanhulp.nl blijkt dat binnen een straal van een kilometer rond het plangebied 10 beschermde grondgebonden zoogdiersoorten bekend zijn. Acht daarvan betreffen algemene soorten waarvoor in de provincie Gelderland een vrijstelling geldt van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10 eerste lid Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

De niet-vrijgestelde soort betreffen bever en bunzing. Voor bever vormt het plangebied geen geschikt leefgebied omdat er geen bredere wateren met houtige begroeiing op de oevers aanwezig zijn. Tijdens het veldbezoek is geen bunzing waargenomen en zijn ook geen sporen of potentiële verblijfplaatsen aangetroffen in het plangebied. Er zijn geen rommelhoeken, houtstapels of opslag van materialen aangetroffen die kunnen dienen als verblijfplaats voor bunzing. Wel kunnen de perceelsranden dienen als foerageergebied voor bunzing. De enige potentiële verblijfplaatsen voor wezel of hermelijn in het plangebied vormen de sloottaluds (met bijvoorbeeld muizenholletjes). Deze blijven in het gewijzigde plan gehandhaafd.

Tijdens het veldbezoek is een haas waargenomen. Van deze en enkele algemene grondgebonden zoogdiersoorten, zoals veldmuis en huisspitsmuis zijn in het plangebied verblijfplaatsen te verwachten. Voor deze soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wet natuurbescherming.

Toetsing

In het gebied ontbreken mogelijke verblijfplaatsen van beschermde, niet-vrijgestelde soorten grondgebonden zoogdieren. Voor bunzing en eventueel wezel en hermelijn zijn de watergangen in en aan de rand van het gebied geschikt als foerageergebied. De watergangen blijven behouden, en zullen door de natuurgerichte maatregelen verbeteren in kwaliteit als foerageergebied voor bunzing. Negatieve effecten op deze soortengroep treden dan ook niet op.

De te verwachten algemene zoogdiersoorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Gelderland. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wet natuurbescherming.

Amfibieën

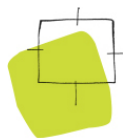
Inventarisatie

Uit de directe omgeving van het plangebied (0-1 kilometer) is het voorkomen van vier beschermde amfibieënsoorten bekend (Quickscanhulp.nl). Dit betreft algemene soorten zoals bruine kikker en gewone pad. Voor deze soorten geldt in de provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Deze soorten kunnen zich voortplanten in de watergangen en het plangebied is (deels matig) geschikt als landbiotoop. Beschermde niet-vrijgestelde soorten zijn niet te verwachten in het plangebied vanwege het ontbreken van geschikt biotoop en/of het ontbreken van waarnemingen uit de omgeving (Quickscanhulp.nl).

In de ruimere omgeving van het plangebied (1-10 kilometer) zijn de beschermde niet-vrijgestelde soorten kamsalamander, heikikker, poelkikker en rugstreeppad bekend. Binnen de gewijzigde begrenzing van het plangebied zijn alleen aan de zuid- en oostzijde een waterhoudende sloten aanwezig. Deze sloten hebben vrij steile oevers en groeien in voorjaar en zomer dicht met riet.

Door het ontbreken van kleine poelen als geschikt voortplantingswater en landbiotoop (ruigtes, bosjes, extensief gebruikt grasland) is het plangebied niet geschikt als leefgebied voor kamsalamander. Voor rugstreeppad is het plangebied niet geschikt als leefgebied door het ontbreken van geschikt voortplantingswater (kleiputten en tijdelijke wateren in braakliggend terrein) en landbiotoop (zandige en ruderaire terreinen, of opgeslagen goederen).

Poelkikker en heikikker hebben ondiepe zon beschenen wateren met waterplanten als voortplantingsbiotoop, en flauwe oevers met afwisseling van zonnige plaatsen en ruigte als leefgebied. Ook voor deze soorten zijn de aanwezige watergangen niet geschikt als voortplantingswater en leefge-

bied. Daarnaast zijn de akkers en graslanden door het intensieve agrarische gebruik niet geschikt als leefgebied voor deze soorten.

Toetsing

Negatieve effecten op beschermde, niet-vrijgestelde soorten amfibieën zijn niet te verwachten.

Als gevolg van het plan kunnen enkele verblijfplaatsen van enkele algemene amfibieënsoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Gelderland. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wet natuurbescherming. Als gevolg van de ontwikkeling zal de kwaliteit van het plangebied na de aanlegfase naar verwachting zelfs verbeteren voor deze amfibieënsoorten.

Beschermde soorten uit overige diergroepen

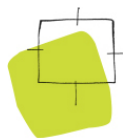
Inventarisatie

Uit de naaste omgeving van het plangebied (0-1 km) zijn waarnemingen bekend van één beschermde soort uit andere diergroepen (Quickscanhulp.nl). Dit betreft de vissoort grote modderkuiper. De waterhoudende sloten zijn deels ondiep met veel begroeiing van moeras- of waterplanten, en daarom mogelijk geschikt als leefgebied voor deze soort.

Andere beschermde soorten van de soortgroepen reptielen, vissen en ongewervelden zijn niet in het plangebied te verwachten gezien het ontbreken van geschikt biotoop en het ontbreken van waarnemingen in de omgeving van het plangebied (Quickscanhulp.nl).

Toetsing

Van de soortgroep vissen komt grote modderkuiper mogelijk voor in de watergangen die zich in en langs de randen van het plangebied bevinden. Deze watergangen blijven behouden. De waterkwaliteit kan naar verwachting zelfs toenemen vanwege het veel extensievere gebruik van de percelen tussen de watergangen.

GEBIEDSBESCHERMING

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

Beleidskader

Wet natuurbescherming

In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden, geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

Natuurnetwerk Nederland:

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voormalig Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN.

In de provincie Gelderland wordt het NNN Gelders Natuurnetwerk (GNN) genoemd. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het GNN is voor provincie Gelderland uitgewerkt in de Omgevingsvisie Gelderland en de Omgevingsverordening Gelderland (provinciaal ruimtelijk natuurbeleid; geconsolideerd december 2018).

Groene ontwikkelingszone

Vanuit de Omgevingsverordening Gelderland worden behalve de GNN-gebieden ook gebieden aangewezen als Groene Ontwikkelingszone. In gebieden die zijn aangewezen als Groene Ontwikkelingszone worden geen grootschalige ontwikkelingen mogelijk gemaakt, maar kleinschalige ontwikkelingen die niet leiden tot een significante aantasting van de kernkwaliteiten van het gebied zijn wel toegestaan.

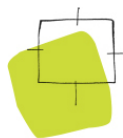
Inventarisatie

De gronden van het plangebied zijn niet aangewezen als in het kader van de Wnb of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid beschermd gebied. Wel ligt het plangebied nabij het Natura 2000-gebied Rijn-takken, op ongeveer 0,8 km ten zuiden van het plangebied.

Het dichtstbijzijnde beschermde gebied (GNN en Groene Ontwikkelingszone) ligt op circa 700 meter ten zuidoosten van het plangebied.

Toetsing

Doordat de geplande ontwikkeling op circa 0,8 kilometer afstand van het Natura 2000-gebied ligt, heeft het geen invloed op een groot aantal factoren zoals oppervlakteverlies, versnippering, mecha-

nische effecten, toename van licht, geluid en optische verstoring, of populatiedynamiek. Ook zijn geen aanpassingen van waterhuishouding nodig, en worden geen verontreinigende stoffen uitgescheiden. Daardoor zijn effecten op alle water gerelateerde factoren zoals verontreiniging, verdroging en vernatting uit te sluiten.

Uitstoot van stikstof (NH_3 en NO_x) vindt in de gebruiksfase niet plaats. Het huidige gebruik betreft regulier veeteelt, bestaande uit beweiden met koeien en paarden en bemesting zoveel de mestwetgeving toestaat. Bij realisatie van het zonnepark zal bemesting stoppen en beweiden verminderen, er is hooguit nog extensieve beweiding met schapen. De uitstoot van stikstof zal derhalve naar verwachting sterk afnemen. Tijdens de aanlegfase zullen wat lichte graafwerkzaamheden plaatsvinden en verkeersbewegingen voor transport van materialen (zonnepanelen en stellages) en medewerkers, en. De toename aan verkeersbewegingen is echter vrijwel nihil door de ligging direct naast openbare wegen. Gezien de geringe uitstoot en de afstand van tot het Natura 2000-gebied, is een negatief effect niet te verwachten. Gezien de aard van het plan en de grote afstand van beschermde gebieden, leidt het plan ook niet tot andere negatieve effecten op gebieden die zijn aangewezen als Natura 2000-gebied.

Tevens liggen er gronden die zijn aangewezen als GNN en Groene Ontwikkelingszone dichtbij het plangebied. In het plangebied is het voornemen intensief agrarisch gebruik te stoppen en de ecologische waarden te versterken. Gezien de aard van de ontwikkeling en de afstand tot GNN en Groene Ontwikkelingszone zijn negatieve effecten van de ontwikkeling daarom niet te verwachten.

De plannen zijn niet in strijd met de gebiedsbescherming van de Wnb en het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

CONCLUSIE

Op basis van de uitgevoerde ecologische inventarisatie is gezien de aangetroffen terreinomstandigheden en de aard van het plan een voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan.

Uit de ecologische inventarisatie is naar voren gekomen dat een aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Natura 2000 en soortenbescherming) of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet noodzakelijk is.

Met inachtneming van het broedseizoen van vogels is een ontheffing van de Wnb voor soorten of een vergunning op grond van de Wnb voor gebieden op voorhand niet nodig voor de beoogde activiteiten. Het plan is daarnaast niet in strijd met de het provinciaal ruimtelijk beleid (Omgevingsverordening Gelderland, geconsolideerd december 2018).

Op voorhand kan in redelijkheid worden gesteld dat natuurwet en -regelgeving de uitvoerbaarheid van het ruimtelijke plan niet in de weg staat.